

Ένας πολύ δροσερός, σχεδόν ανοιξιάτικος Ιούνιος αποχωρεί, μέσα σε βροχές και με κατά τόπους, έντονα καιρικά φαινόμενα. Την ώρα λοιπόν που ξεσπούσε η καταιγίδα, λίγο μετά τα μεσάνυχτα της Παρασκευής, απροειδοποίητα μάλιστα και εκτός σεναρίου των καιρικών προγνωστικών, ο Έλληνας πρωθυπουργός προχωρούσε στο διάγγελμα περί δημοψηφίσματος.

Με το παράθυρο ανοικτό, η ένταση της καταιγίδας κάλυπτε τον ήχο της τηλεόρασης και το τηλεχειριστήριο ανέλαβε να ισοσταθμίσει την κατάσταση.

Μετά από σχεδόν δύο ώρες συνδέσεων, ρεπορτάζ, συνεντεύξεων, ανακρίσεων, σχολίων, δηλώσεων, προφητειών, ήταν βέβαιο ότι θα ήθελα αρκετή ώρα, για να ησυχάσω και να καταφέρω να αποκοιμηθώ.

Σε μια απόπειρα να ξεφύγω, προτίμησα για ανάγνωση τις φωτοτυπημένες σελίδες από τις «Μαρτυρίες» του [Παναγιώτη Κανελλάκη](#) που προ ολίγων ωρών είχαν έρθει στην κατοχή μου, ευγενής προσφορά του Ηλία Κ.

Θυμόμουν, το περιεχόμενο, αχνά κι' απροσδιόριστα, από τις δημοσιεύσεις σε συνέχειες στον «Ταχυδρόμο» στις αρχές του '75. Αρκετά πιο κοντά στο ξημέρωμα, από ότι στο μεσονύκτιο μπόρεσα να τελικά να κοιμηθώ.

Η επόμενη μέρα, που ξεκίνησε λίγο μετά τις οκτώ, κατακλύστηκε κατ' αρχήν από κάποια θλιβερά πρωτοσέλιδα ιστότοπων που περιέγραφαν τις ουρές στα ΑΤΜ. Το ύφος γραφής, σαφώς συνέτεινε σε μια ατμόσφαιρα πανικού. Ακολουθώντας προσπάθησα να δώσω διέξοδο με

μια σειρά από χειρονακτικές εργασίες καθώς και δυο σύντομες επαφές επαγγελματικού περιεχομένου, όπου μοιραία συζητήθηκε, με νηφαλιότητα όμως, η τρέχουσα επικαιρότητα.

Κι εκεί, γύρω στην μία, που ήμουν έτοιμος να επιστρέψω Σαββατιάτικα στο γραφείο για να κάτσω μπροστά σε μια οθόνη και να δέχομαι ανυπεράσπιστος όλο το κλίμα πανικού ενδεδυμένο με τον μανδύα της εημέρωσης, πέφτω πάνω σε παρέα φίλων.

- «κλείδωσε το μηχανάκι, εδώ απέναντι και φύγαμε», δέχτηκα τη εντολή.
- «Μα ...έχω δουλειές» αντέτεινα αμήχανα.
- «έλα, παρκάρισε τη εκεί, δίπλα στη δική μου και μπες μέσα» επέμενε με χαμόγελο, δείχνοντάς μου ένα κακοσουλωμένο όχημα.
- «Μα ...πότε θα επιστρέψουμε;» επιμένω, μάταια
- «έλα, είπαμε, τέλειωνε, θα κάνουμε και συμφωνίες τώρα! Στις εξι θα ήμαστε πίσω»

Δυο λεπτά αργότερα πέντε μεσήλικες (και βάλε) στριμωγμένοι μέσα σε ένα άσχημο κακοσυντηρημένο, αλλά άνετο θαλασσί αυτοκίνητο, οδεύαμε προς Ναύπλιο. Με το πρόσχημα μιας υποχρέωσης, του ενός από μας εκεί, φορτωθήκαμε και οι υπόλοιποι, γνωστοί όλοι μεταξύ μας, αλλά για πρώτη φορά συγκεντρωμένοι σε μια παρέα.

Κανείς από μας, δεν έκανε λόγο για το πολιτικό πλαίσιο. Όχι από στουρθοκαμηλισμό, αλλά από σεβασμό στο κέφι που κυκλοφορούσε ανάμεσά μας, πηγαία και αφορολόγητα, απότοκο του απρογραμμάτιστου της συνάντησης. Στο γυρισμό κάποιος πήγε να θέσει το θέμα, αλλά γρήγορα ελύθησαν τα πάντα, ή έστω παρακάμφθηκαν, σε ένα κλίμα ευθυμίας και πειραγμάτων με ολίγη από αισιοδοξία.

Στο ανάμεσα, μια βόλτα στην υπερπλήρη από επισκέπτες πρώτη πρωτεύουσα του

νεοελληνικού κράτους, κάτω από έναν νεφοσκεπή ουρανό και ένα ικανοποιητικότατο σε αξία και κόστος γεύμα είχαν γεμίσει, είχαν αλλάξει άρδην μια διαφαινόμενη άσχημη, κακή μέρα.

Επιστρέψαμε λίγο μετά τις έξι, διαλυθήκαμε ησύχως και μέχρι τις έντεκα το βράδυ, βρέθηκα στο γραφείο, μόνος, να με ρουφάει η οθόνη του υπολογιστή και ο ορυμαγδός των γεγονότων. Από το μεσονύκτιο και μετά στο σπίτι με χειραγώγησε η μεγαλύτερη οθόνη, εκείνη του τηλεοπτικού δέκτη, και η απευθείας μετάδοση από το κοινοβούλιο για την έγκριση ή μη του δημοψηφίσματος.

Άλλο ένα ξενύχτι, άλλη μια πιεσμένη νύχτα σε μια εποχή που δοκιμάζονται πολλά.

Χωρίς να έχω καμία διάθεση να υποτιμήσω τα γεγονότα, τουναντίον μάλιστα, έχοντας ήδη πάρει θέση για την, τότε, επικείμενη συμφωνία που τελικά δεν ήρθε, (περισσότερα εδώ: [Η Συμφωνία](#))

, έχω τη βεβαιότητα ότι υπάρχουν πάρα πολλά που πάρα πολλοί ούτε γνωρίζουν, ούτε μπορούν να προβλέψουν.

Η αντιπαλότητα που έχει δημιουργηθεί ανάμεσα στην Ελλάδα και σε αυτούς που εκπροσωπούν τους αποκαλούμενους και θεσμούς, είναι σοβαρή. Αν πριν μια πενταετία, η Ελληνική Πολιτεία μπήκε σε ένα πρόγραμμα βαθιάς ύφεσης για να σωθεί τμήμα της παγκόσμιας Τραπεζικής κοινότητας, δεν είναι σήμερα απαραίτητο να θυσιαστεί και το μέλλον του Ελληνικού λαού είτε για παραδειγματικούς, είτε για τιμωρητικούς, είτε για άλλους ασαφείς λόγους. Και σε καμιά περίπτωση τούτο δεν συνιστά τίποτα από Ευρωπαϊκή ιδέα, και οτιδήποτε από Ένωση.

Αναμενόμενο ήταν, ο Έλλην πρωθυπουργός να επιχειρήσει να κεντρίσει το θυμικό των πολιτών. Κινήθηκε ήρεμα, έδωσε λύση στο θερμό επεισόδιο, φάνηκε προετοιμασμένος σωστά. Αναμενόμενα και τα νεύρα του αρχηγού της αξιωματικής αντιπολίτευσης, που συνεχίζει στο ίδιο (κόντρα) τέμπο, με τον οπερετικά εκφραζόμενο θυμό του, από την μέρα που αρνήθηκε να παραδώσει στον Μαξίμου.

Η θέση του Κ.Κ.Ε κατανοητή, λίγο διαφέρει από την απόφαση για αποχή στις εκλογές του '46. Ας εκφράσω την άποψη ότι το πρόβλημά του, δεν ήταν οι όποιες λάθος αποφάσεις πήρε. Ήταν, η χωρίς φειδώ σπατάλη στελεχών, συμπαθούντων, υποστηρικτών, θυσίασμα τρόπον τινά, στην ορθοδοξία της ιδεολογίας του.

Το επικείμενο δημοψήφισμα, αν το δούμε ιστορικά γίνεται σε λάθος χρόνο. Έπρεπε να είχε γίνει πριν τα Ζάπεια, τις Λισσαβώνες, τα Μάαστριχ και πριν τα πανηγύρια της νομισματικής ένωσης με τον τότε πρωθυπουργό, που ανέμιζε ευτυχής, τα ευρώ.

Σήμερα, πια, ενέχει θέση αναμέτρησης. Ας μην αναμετρηθούμε μεταξύ μας. Για να συμβεί αυτό, καλό θα είναι, μέσα στις επόμενες ώρες, να έχουμε μια ανοικτή, σαφή, υπεύθυνη τοποθέτηση, από τον πρόεδρο της κυβέρνησης για το τι θα πράξει, άμεσα, στην περίπτωση που το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος είναι όχι. Εξ' άλλου μας το οφείλει, καθότι πήρε θέση υπέρ του όχι.

Ο πανικός, ο φόβος, το εμφυλιακό κλίμα, οι θεατρνισμοί, οι υπερβολές και οι ρεβεράντζες στο τηλεοπτικό θηρίο, δεν συμβάλουν, σε ομαλές λειτουργίες και νηφάλιες αποφάσεις. Οσαύτως σε τίποτα δεν βοηθούν οι επελάσεις στους σταθμούς καυσίμων, στα μπακάλικα, εκτός ίσως από την κλικοφορία κάποιων ιστότοπων και τη δημιουργία κλίματος παραλογισμού.

Η αναμέτρηση αυτή γίνεται για ένα πολύ κρίσιμο διακύβευμα. Να μην δώσουμε τη χαρά στους αποκαλούμενους και εταιρους, να μας δούν να φιλονικούμε. Έχω μια εντύπωση ότι κάποιοι από αυτούς το θέλουν πάρα πολύ. Ας μην τους προσφέρουμε τούτη τη χαρά.